

Yard. Doç. Dr. Dilek Cengiz

Türk Hukukunda

Banka İşletmesinin Denetlenmesi

ve

Sorunlu Bankaların Çözümlemesi

(Temel Kavramlar Tarihsel Gelişim 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu ve İlgili Hukuki Düzenlemeler Uluslararası İlkeler ve Standartlar)

İstanbul - 2016

Beta

Yayın No : 3347
Hukuk Dizisi : 1663

1. Baskı - Ağustos - İSTANBUL

ISBN 978 - 605 - 333 - 657 - 0

Copyright© Bu kitabın bu basısının Türkiye'deki yayın hakları BETA Basım Yayım Dağıtım A.Ş.'ye aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

Dizgi : Beta Basım A.Ş.
Baskı-Cilt : Birlik Fotokopi Baskı Ozalit Gıda San. Tic. Ltd. Şti.
Nispetiye Mah. Birlik Sokak No: 2
Nevin Arıcan Plaza 1. Levent/Beşiktaş/İST.
Tel: (0-212) 269 30 00 (Sertifika No. 20179)
Kapak Tasarım : Veysel Coşkun

Beta BASIM YAYIM DAĞITIM A.Ş. (Sertifika No. 16136)
Narlıbahçe Sokak No. 11
Cağaloğlu - İSTANBUL
Tel : (0-212) 511 54 32 - 519 01 77
Fax: (0-212) 513 87 05 - 511 36 50
www.betayayincilik.com

Bu Kitap için,

Annem Zerrin Cengiz'e,

Babam Nurettin Cengiz'e,

Keremim Kerem Cengiz'e,

Sonsuz Sevgilerimle.....

SUNUŞ

Ülkemizde yaşanmış en büyük ekonomik krizlerden olan Kasım 2000 ve Şubat 2001 ekonomik krizlerinin baş aktörlerinden biri de bankacılık sektörüdür. Bankacılık sektöründeki yasal düzenlemelerin yetersizliği, sistemin şeffaflıktan ve denetlenebilirlikten uzak yapısı, özellikle banka yöneticileri tarafından sistemin kendi çıkarlarına kullanılmasına imkan vermiş ve krizin etkilerini derinleştirmiştir. Bu nedenle, krizin hemen ardından sistemin düzenlenmesi ve denetlenmesi amacıyla bankacılık sektöründe kalıcı ekonomik politikalar eşliğinde köklü reformlar yapılmaya başlanmıştır. Bu çerçevede, özellikle uluslararası ilke ve standartlar da dikkate alınarak, etkin bir bankacılık düzenleme ve denetleme sistemi kurmaya yönelik kanuni çalışmalar yapılmıştır. Nitekim ayrıntılı ve etkin bir denetim düzenlemesine yer veren mer'î 5411 sayılı Bankacılık Kanunu da, bu çalışmaların bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Krizlerin doğal sonucu olarak, Bankacılık Kanunu bazı tepki hükümleri taşımakta ve hukukun evrensel ilkelerinden sapmalar göstermektedir. Bu hükümlerin eleştirilmesi Kanunun işlevsiz olduğunu göstermez, bilimsel olan Kanun içinde bulunan doğruları saptamak, eleştirilmesi gerekeni ise eleştirmektir.

İşte bu çalışmada, artan ve devam eden önemine binaen banka hukukunda banka işletmesinin denetlenmesi ve sorunlu bankaların çözümlenmesi meselesi, Türk hukukundaki tarihsel gelişim süreci dikkate alınarak, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu çerçevesinde ayrıntılı olarak başarılı bir şekilde incelenmiştir. Tespitler ve eleştiriler katkılı bir şekilde ortaya koyulmuştur. Sisteme katkı sağlamak amacı çalışmayı daha da değerli kılmaktadır.

Çalışmanın yazarı Dr. Dilek Cengiz, bir kez daha bilimsel hassasiyet ve ciddiyet çerçevesinde bir eseri kaleme almış bulunmaktadır. Çalışkanlığı ile her zaman takdir toplamış olan Dr. Dilek Cengiz'in bu eseri de, en az diğerleri kadar övgüye layıktır ve Türk hukukuna katkılıdır. Bu vesile ile kendisini tebrik eder, Türk Hukuku için yapmış olduğu verimli çalışmalarının ve başarılarının devamını dilerim.

Altunizade, 12.07. 2016

Prof. Dr. Mehmet Helvacı

İ.Ü. Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Başkanı

ÖNSÖZ

Finansal sektör, kaynakların ihtiyaç duyulan alanlara yönlendirilmesi suretiyle, sermaye birikimini sağlayarak ekonomik büyüme sürecini etkileyen temel sektördür. Bu özelliği ile finansal sektör ekonomik büyümenin itici gücüdür. Bu bağlamda finansal sektörün ve içerdiği kurumların düzenlenmesi ve denetimi büyük önem arz etmektedir.

Çağımızdaki teknolojik gelişmelere bağlı olarak, finansal piyasalardaki küreselleşme ve bölgesel bütünleşme eğilimleri, tüketici tercihlerinin değişmesini ve finansal sektörde yapısal değişimleri zorunlu hale getirmiştir. Bu yapısal değişim süreci finansal sistemin daha etkin ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamış olmakla beraber finansal kuruluşların maruz kalabileceği riskleri çoğaltarak finansal piyasaların krize sürüklenmesi ihtimalini arttırmıştır.

Finansal sektörün en önemli parçası olan bankacılık sektörü, genel olarak tüm ülkelerde makro ekonomik politikaların ve istikrarın temel taşlarından birini oluşturmaktadır. Bu sektörün kurumları olarak bankalar, diğer sektörlerden ve kuruluşlardan farklı olarak mikro veya makro düzeyde ulusal ve uluslararası pek çok faktörün etkilediği oldukça hassas ve kırılgan bir alanda faaliyette bulunmaktadır. Bu hassasiyet ve kırılganlık bankaların mali bünyelerinde çeşitli sorunların oluşumuna çok uygun bir zemin oluşturmaktadır. Bu sorunların oluşumunun engellenmesinin, oluşan sorunların çözülmesinin ve dolayısıyla sistemin sağlıklı ve istikrarlı işleminin sağlanması için bu bankaların etkin olarak denetlenmesi ve bu denetime rağmen sorunlu hale gelmiş olan bankaların, sorunlarının çözümlenmesi vazgeçilmez hale gelmiştir. Böylece denetim ve sorunlu bankaların çözümlenmesi konuları önem kazanmıştır, finansal sektördeki küreselleşme olgusunun devamına bağlı olarak, bu önem bundan sonra uzunca bir süre de geçerliliğini koruyacaktır.

Ülkemizde, 1990'lı yıllarda ve 2000, 2001 yıllarında, ülke ekonomisini önemli ölçüde etkileyen ciddi bankacılık krizleri yaşanmıştır. İlgili bilimsel ve sektörel çevrelerce bu durumun nedenleri araştırılmış ve temel nedenin bankacılık sektörü üzerindeki denetim eksikliği, özellikle de iç denetim sistemindeki yetersizlik ile bu denetim eksikliği veya yetersizliği ile birleşen banka kaynaklarının hakim ortaklar ve yöneticiler tarafından kişisel menfaatler doğrultusunda kötüye kullanımından kaynaklanan kötü yönetim sorunları olduğu saptanmıştır.

Bu durum karşısında, ülkemizde hukuk ve ekonomi alanlarındaki uzmanlar, siyasi iktidarlar, sektörün uzmanları ve kanun koyucu bankalardaki denetim eksikliği veya yetersizliği ile kötü yönetimin ortadan kaldırılmasına, ve diğer nedenlerle mali bünyesi zayıflamış ve sorunlu hale gelmiş olan bankaların çözümlemesine, ilişkin; en uygun ilkelerin ve politikaların belirlenmesi ve politikaların hayata geçirilmesini sağlayacak hukuki altyapıyı oluşturacak düzenlemelerin hazırlanması için yoğun çaba göstermeye başlamışlardır.

Bu çabalarda ilgili uluslararası ilke ve standartlara uyuma özen gösterilmiş ve buna yönelik çalışmalar hızlandırılmıştır. Bugün ülkemizde yürürlükte olan 5411 S. Bankacılık Kanunu ve bu Kanun ile verilen yetkilere dayanılarak çıkarılan ikincil mevzuat bu çabaların ürünüdür.

Bu bağlamda, önemi itibarıyla ‘Türk Hukukunda Banka İşletmesinin Denetlenmesi ve Sorunlu Bankaların Çözümlemesi’ konusu bu çalışmanın konusu olarak seçilmiştir. Ancak bu çalışmanın hazırlanması süreci hayatımın sağlığım bakımından en zor dönemlerinden birine isabet etti. Bu süreçte yaşamıma dahil olan pek çok kişinin desteği oldu. Bu nedenle bu kitap sadece benim değil, benimle beraber, bana destek veren herkesin ortak çalışması olarak ortaya çıkabilmiştir.

Sözkonusu süreçte hayatım boyunca olduğu gibi sevgili annem **Zerrin Cengiz** ve babam **Nurettin Cengiz** her türlü desteği vermek ve fedakarlığı göstermek üzere yanımda oldular ve ne gerekiyorsa yaptılar. Küçük Keremim, Kerem Cengiz bu süreçte hayatıma girdi. Kitabı hazırlarken çalışma odama kapandığımda oda kapısında aç diye ağlayan, içeri girip benimle oynamak isteyen Keremimin çocukluğundan çaldığımın farkındalığı hissiyle zor da olsa öyle gerektiği için yazmaya devam ettim. Küçük Kerem, sen son yıllarda benim hayatıma giren en değerli varlıksın. Herşeye rağmen sana olan sevgim bu zor günlerde beni, sağlık sorunlarımı unutturacak kadar derinlemesine mutlu etti. Bu kitap bu koşullarda annem **Zerrin Cengiz**, babam **Nurettin Cengiz** ile **Keremim Kerem Cengiz**’e ithaf edilmiştir.

Kuşkusuz bu kitabın yazım sürecinde her türlü desteği vermeye hazır olarak yanımda olanlar ithafım da yer alan kişilerle sınırlı değil. Kardeşlerim **Özgür Cengiz** ve **Damla Cengiz** ne gerekiyorsa titizlikle ve samimiyetle yerine getirirler. En zor zamanlarda sevgili teyzem **Hatice Ketenci** kendi ailesine karşı olan sorumluluklarını ihmal etmeyi göze alarak yetiştirdi ve yanımda oldu. Daima yanımda olan bütün aileme teşekkür etmek ve onları sevdiğimi söylemek en samimi hissimdir.

Diğer taraftan üniversite çevresinden çok değerli hocalarım ve diğer çalışanlar da yaşadığım sürecin zorluğunu hafifletmek için yanımda oldular ve beni yalnız bırakmadılar, onlarla beraber bir aile gibiydik. Saygıdeğer Hocam **Prof. Dr. Hüseyin Ülgen**’in sağlığıma kavuşmam için ettiği dualar benim için her-

şeyden daha değerli ve etkili bir manevi destek ve güç kaynağı oluşturmuştur. Akademik çalışma hayatıma başladığımda kendisi de araştırma görevlisi olan şimdiki Anabilim Dalı başkanımız Sayın **Prof. Dr. Mehmet Helvacı** başladığımdan itibaren her zor durumda kaldığımda bana daima gücünün yettiği akademik desteği vermiştir. Burada kendisine olan derin şükran ve saygılarımı bir kez daha ifade etmek isterim. Hocam **Prof. Dr. Yasemin Işıқтаç**'ın bu dönemdeki samimi ilgisini ve desteğini hayatım boyunca unutamam. Hocam **Prof. Dr. Füsun Sokullu Akıncı** her zamanki samimiyeti ve iyi niyetiyle ilgilendi. Ayrıca yakın çalışma arkadaşlarım **Hıdır Erdemir** ve **Erdin Kılıç**'ın, **Dr. Pervin Bezirci**'nin ve oda arkadaşım sevgili **Gülşah Korkusuz**'un hayatımı kolaylaştırmak için yapılması gerekenleri benden önce düşünerek ve bütün isteklerimi yerine getirmek için ellerinden geleni yaparak verdikleri destek, hem hayatımı kolaylaştırdı hem de sağlık sorunlarım yokmuş gibi hissederek çalışmamı sağladılar. Evime veya Üniversitedeki odama gelerek sık sık beni ziyaret eden, yalnızlık hissettirmeyen İ.Ü Hukuk Fakültesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi ve İÜ Edebiyat Fakültesinde görevli akademisyen arkadaşlarımın her an yanımda olduklarını hissettirmeleri de benim için çok değerli ve önemliydi. Burada üniversite çevresinden bana destek vermeye hazır olarak yanımda olan herkese değerli hocalarıma, bütün arkadaşlarıma ve gerçek dostlarıma sonsuz teşekkürler eder saygılarımı ve sevgilerimi sunarım.

Bu süreçte tedavimle ilgilenen pek çok doktordan bazıları olan, Sayın **Prof. Dr. Nurten Eskiuyurt**, **Prof. Dr. Sezai Vatansever**, **Doç. Dr. Berna Çelik** ve **Dr. Nilüfer Alçalar**'ı benim için hem insan hem de doktor olarak çok özel ve değerli olmaları itibarıyla burada özellikle anmak gereğini duyuyorum. Kendilerine bana verdikleri tıbbi destek ve gösterdikleri insani yakınlık için sonsuz teşekkür ederim. Bu manevi enerjinin sağlığım üzerindeki olumlu etkisinin tıbbin ilaçlarından çok daha güçlü olduğunu yaşayarak öğrendim. Kendilerini sadece tıbbi bilgileri derin birer doktor olarak değil, buna ek olarak derinlemesine insan sevgisiyle dolu ve bunu meslekleriyle bütünleştiren değerli insanlar olarak bütün hayatım boyunca unutmayacağım...hakları hiçbir şekilde ödenmez. Özellikle **Prof. Dr. Nurten Eskiuyurt**'un imkansız ve en olumsuz durumları dahi hastalarına açıklarken, hastaların moralini bozmamak amacıyla, kullandığı ifadeleri ve kelimeleri seçerken gösterdiği hassasiyet ve özen, beni derinden etkiledi. **Nurten Eskiuyurt Hocama** ve isimlerini belirttiğim diğer doktorlarıma saygılarımı sunar ve daha uzun yıllar boya sağlıklıla hastalarına yardım edebilmesini dilerim.

Kitabın yazım sürecinde, uzun yıllardır anlatmakta olduğum Ticaret Hukuku ve Banka Hukuku derslerime katılarak beni ilgiyle dinleyen sevgili öğrencilerimden en samimi desteği ve pozitif enerjiyi aldım. Bu destek ve enerji sevgili Keremimden aldığım manevi destek ve pozitif enerji kadar beni etkiledi, hayata bağladı ve motive etti...

Nihayet Kitabın okuyucuya ulaşması için her zaman olduğu gibi beni destekleyen Beta Yayıncılık A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Sayın **Seyhan Satar** ile Kitabın yayına hazırlanmasında büyük emeği geçen **Veysel Coşkun**'a tüm Beta A.Ş. çalışanlarına teşekkür ederim. Sayın **Seyhan Satar**, pozitif kişiliğinin gereği olarak Beta Yayıncılık A.Ş.'ni, bir ticari işletme olarak sadece gelir sağlama amaçlı değil bunun yanısıra hümanist ve kültürel amaçlı bir yayıncılık anlayışı ile yönetmek suretiyle diğer Yayınevlerinden farklı ve üstün kılmıştır. Ben Beta Yayıncılık A.Ş. ile olan iletişimimde bu yönetim anlayışımı ve farklılığı daima hissettim. Sayın **Seyhan Satar**'a ve **Beta Yayıncılık A.Ş.**'ne, bu yaklaşımla çalışacakları uzun yıllar ve başarılar dilerim...

İstanbul, 10.06.2016

Yard. Doç. Dr. Dilek Cengiz

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	V
ÖNSÖZ.....	VII
KISALTMALAR.....	XVII
GİRİŞ.....	1
1. Konu ve Amaç	1
2. Plan	5

BİRİNCİ BÖLÜM

İşletmelerin Denetlenmesinin Tarihsel Gelişimi Temel Kavramlar İlkeler ve Standartlar

1. İşletmeler Üzerindeki Denetimin Anlamı ve Tarihsel Gelişimi.....	9
1.1. Denetimin Kelime Anlamı ve Kökeni	9
1.2. İşletmeler Üzerindeki Denetimin Kavramsal Anlamı Tanımı ve Unsurları	10
1.3. İşletmeler Üzerindeki Denetimin Tarihsel Gelişimi	13
1.3.1. Dünyadaki Tarihsel Gelişim	13
1.3.2. Ülkemiz'deki Tarihsel Gelişim	15
1.3.2.1. Cumhuriyet Öncesi Dönem	16
1.3.2.2. Cumhuriyet Sonrası Dönem	17
2. İşletmeler Üzerindeki Denetim Sürecinde Güvenilir Bilgi Sağlamada Zorluklar ve Denetim Gereksinimi.....	20
3. İşletmeler Üzerindeki Denetimin Amaçları	23
3.1. Genel Olarak.....	23
3.2. Denetim Amaçlarının karşılanması.....	24
3.3. Banka İşletmesinin Denetiminin Temel Amaçları	25
4. İşletmeler Üzerindeki Denetimin Türleri.....	25
4.1. Yapılma Konusuna ve Amacına Göre Denetim Türleri.....	26

4.1.1.	Finansal Tabloların Denetimi.....	26
4.1.2.	Uygunluk Denetimi.....	28
4.1.3.	Faaliyet Denetimi.....	29
4.2.	Uygulama Zamanına Göre Denetim Türleri.....	30
4.2.1.	Sürekli Denetim.....	30
4.2.2.	Ara Denetim.....	30
4.2.3.	Son Denetim.....	30
4.2.4.	Özel Denetim.....	31
4.3.	Denetçinin Konumuna Göre Denetim Türleri.....	31
4.3.1.	Bağımsız Denetim.....	31
4.3.2.	İç Denetim.....	36
4.3.3.	Kamusal Denetim.....	42
5.	Denetçiler.....	43
5.1.	Kavram.....	43
5.2.	Denetçi Türleri.....	43
5.2.1.	Bağımsız Denetçiler.....	44
5.2.2.	İç Denetçiler.....	44
5.2.3.	Kamu Denetçileri.....	45
6.	Denetim Etkinliğinin Önemi ve Sağlanması Amacıyla Geliştirilmiş Olan Kavramlar ve Uygulamalar.....	45
6.1.	Denetim Etkinliğinin Anlamı ve Önemi.....	45
6.2.	İç Kontrol Sistemi.....	46
6.2.1.	Kavram ve Tanım.....	46
6.2.2.	İç Kontrol Sistemi Ortamı.....	52
6.2.3.	İç Kontrol Sisteminin Amaçları ve Kavramsal Unsurları.....	52
6.2.4.	İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim Kavramları Arasındaki Bağlantılar ve Farklılıklar.....	56
6.3.	Kurumsal Yönetim.....	58
6.4.	Denetim Komitesi.....	72
6.5.	Konsolide Denetim.....	74
7.	Genel Kabul Görmüş Denetim Standartları.....	77
7.1.	Kavramsal Çerçeve.....	77
7.2.	Standartlar.....	79
7.2.1.	Genel Standartlar.....	79

7.2.2. Çalışma Sahası Standartları.....	80
7.2.3. Raporlama Standartları.....	82
8. Uluslararası Denetim Standartları	84
9. Avrupa Birliği Banka Denetim Hukuku	87
9.1. Avrupa Birliği Banka Denetim Hukukunun Politikaları ve Hedefleri.....	87
9.2. Avrupa Birliği Banka Denetim Hukukunun Tarihi Gelişimi.....	89
10. Banka İşletmesinin Denetlenmesinin Önemi ve Bankalarda Denetim Eksikliğinin Sonuçları.....	103
11. Etkin Bankacılık Denetimi İçin Gerekli Olan Temel İlkeler ve Önkoşullar.....	110
11.1. Etkin Bankacılık Denetiminin Gerçekleştirilebilmesi İçin Gerekli Olan Temel İlkeler	110
11.2. Etkin Bankacılık Denetiminin Gerçekleştirilebilmesi İçin Gerekli Olan Ön Koşullar.....	118
12. Basel Uzlaşıları Kapsamında Banka Denetimine İlişkin İlke ve Standartlar.....	119

İKİNCİ BÖLÜM

Türk Banka Hukukunda Banka İşletmesinin Denetlenmesi

1. Türk Bankacılığının Tarihi Gelişim Sürecinde Temel Sorunlar ...	129
2. Türk Banka Hukukunda Temel Banka İşletmesi Hukuku Kanunlarında Yer Alan Banka İşletmesinin Denetlenmesine İlişkin İlkelerin ve Düzenlemelerin Gelişim Süreci.....	137
2.1. 2243 Sayılı Mevduatı Koruma Kanunu.....	139
2.2. 2999 Sayılı Bankalar Kanunu	140
2.3. 7129 Sayılı Bankalar Kanunu	141
2.4. 3182 Sayılı Bankalar Kanunu	142
2.5. 4389 Sayılı Bankalar Kanunu	146
2.6. 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu	148
2.7. 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu Düzenlemesinin Denetim Sistemine Yönelik Açılımları Amaçları ve İçerdiği Yenilikler ...	149

2.8.	5411 Sayılı Bankacılık Kanunu Düzenlemesinin ve Bu Düzenleme Temelinde Türk Banka Hukukunun Banka İşletmesinin Denetlenmesine İlişkin Uluslararası Düzenlemelerdeki İlke ve Standartlarla Uyumu	158
2.8.1.	Genel Olarak.....	158
2.8.2.	Avrupa Birliği Düzenlemeleri ile Uyumu.....	160
2.8.3.	Basel Uzlaşmaları ile Uyumu.....	164
3.	5411 Sayılı Bankacılık Kanunu Sisteminde Banka İşletmesinin Denetlenmesine İlişkin Düzenlemenin İçeriği.....	170
3.1.	Bankacılık Kanunu Düzenlemesinde Denetim Sürecinin Gerçeklere Uygun ve Sağlıklı Olarak İşleyebilmesinin ve Doğru Sonuç Verebilmesinin Altyapısı ve Önkoşulu Olarak Finansal Raporlama	170
3.2.	Bank. K. Düzenlemesinde Bankanın İçinde Bulunduğu Bütün ile Birlikte Denetlenmesi Suretiyle Denetim Etkinliğinin Sağlanmasının Temeli Olarak Konsolide Denetim	172
3.3.	Bankacılık Kanunu Düzenlemesinde Banka İşletmesine Uygulanacak Denetim Türleri.....	177
3.3.1.	İç Denetim.....	177
3.3.1.1.	İç Denetim Sistemi.....	180
3.3.1.2.	İç Kontrol Sistemi.....	185
3.3.2.	Bağımsız Denetim....	191
3.3.2.1.	Mevzuat ve Temel İlkeler.....	191
3.3.3.	Bank.K. Sisteminde Bağımsız Denetim ile Kurumsal Yönetimin Bağlantısı.....	194
3.3.3.1.	Bağımsız Denetimin Anlamı ve Bağımsız Denetim Şekilleri ile Bağımsız Denetimin Yürütülmesi	195
3.3.3.2.	Bağımsız Denetimin Amacı.....	196
3.3.3.3.	Bağımsız Denetim Kuruluşları ve Bağımsız Denetçiler.....	197
3.3.3.4.	Bağımsız Denetimde Bağımsızlık İlkesi ve Bağımsızlığı Ortadan Kaldıran Haller.....	199
3.3.3.5.	Bağımsız Denetim Sözleşmesi	201
3.3.3.6.	Bağımsız Denetim Sürecinde Bağımsız Denetçilerin ve Bağımsız Denetim Kuruluşlarının İşbirliği	203

3.3.3.7.	Bankaların Bilgi Sistemlerinin Bağımsız Denetim Kapsamında Denetlenmesi.....	205
3.3.3.8.	Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Üçüncü Kişilere ve Bankalara Verecekleri Zararlardan Sorumlulukları.....	207
3.3.4.	Kamusal Denetim.....	208
3.3.4.1.	İlgili Hukuki Düzenlemeler.....	208
3.3.4.2.	Bankalar Üzerinde Kamusal Denetimi Zorunlu Kılan Nedenler Amacı ve Niteliği.....	209
3.3.4.3.	Kamusal Denetimi Yürüten Birimler	211
3.3.4.3.1.	4389 S. Bankalar Kanunu Öncesindeki Dönem.....	211
3.3.4.3.2.	4389 S. Bankalar Kanunu Sonrasındaki Dönem.....	213
3.3.4.4.	Kamusal Denetimin Kapsamı.....	216
3.3.4.4.1.	Kamusal Denetimin Uygulanacağı Kurumlar ve Kuruluşlar Bakımından Kapsamı.....	216
3.3.4.4.2.	Kamusal Denetimin Banka İşletmesine Uygulanması Süreci Bakımından Kapsamı.....	217

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sorunlu Bankaların Çözümlemesi

1.	Banka İşletmesinin Denetlenmesinin Hukuki Sonuçları ve Bu Sonuçlar Bakımından Çalışmanın Kapsamı.....	269
2.	Denetimler Sonucunda Sorunlu Hale Geldiği Tespit Edilen Bankaların Çözümlemesi	270
2.1.	Amaç.....	270
2.2.	Bankacılık Literatüründe Çözümleme Kavramı ve Yeniden Yapılandırma Kavramından Farkı	272
2.3.	Sorunlu Bankalara Uygulanan Çözümleme Yöntemleri	274
2.3.1.	Sorunlu Bankaların Tüzel Kişilikleri Devam Ederken Çözümlemeleri.....	275
2.3.1.1.	Açık Banka Destek İşlemleri	276
2.3.1.2.	Bankaya Tolerans Gösterilmesi	277
2.3.1.3.	Gözetim Altında Yeniden Yapılandırma	278
2.3.1.4.	Geçiş Bankası	279
2.3.1.5.	İyi Banka Kötü Banka	280

2.3.2.	Sorunlu Bankaların Tüzel Kişiliklerine Son Verilerek Çözümlemeleri	281
2.3.2.1.	Birleşme ve Devralmalar	281
2.3.2.2.	Satın Alma ve Devir İşlemleri	283
2.3.2.3.	Sigortalı Mevduatın Ödenmesi ve Bankanın Tasfiye Edilmesi.....	284
2.3.2.4.	Varlık Çözümlemesi ve Varlık Yönetim Şirketleri	285
2.4.	Çözümleme Yöntemlerinin Değerlendirilmesi	287
3.	Türk Banka Hukukunda Sorunlu Bankaların Çözümlemesi	289
3.1.	Genel Olarak.....	289
3.2.	Türk Banka Hukukunda Sorunlu Bankaların Çözümlemesine İlişkin Düzenlemelerin Gelişim Süreci	290
3.2.1.	7129 Sayılı Bankalar Kanunu	290
3.2.2.	3182 Sayılı Bankalar Kanunu	291
3.2.3.	4389 Sayılı Bankalar Kanunu	294
3.2.4.	5411 Sayılı Bankacılık Kanunu Düzenlemesinde Sorunlu Bankaların Çözümlemesi	296
3.2.4.1.	Genel Olarak.....	296
3.2.4.2.	Bank. K.'daki Sorunlu Bankaların Çözümlemesi Düzenlemesinin Amaçları Sistematığı ve Kavram Sorunu	297
3.2.4.3.	Bank. K. Sisteminde Düzenlenen Çözümleme Yöntemleri	302
3.2.4.3.1.	Sorunlu Bankaların Olağan Önlemler ile Çözümlemesi.....	302
3.2.4.3.2.	Olağan Önlemlerin İçerik ve Türleri...309	
3.2.4.3.3.	Olağanüstü Önlemlerin Alınması İçin Kurul Kararı Gerekliliği	331
3.2.4.3.4.	Olağanüstü Önlemlerin Türleri ve Hukuki Sonuçları	332
	Sonuç ve Değerlendirmeler.....	363
	EK	
	TMSF: 'Fon Bankaları Çözümleme Maliyetleri Çalışması'	373
	Yararlanılan Kaynaklar.....	385

KISALTMALAR

A.e	: Aynı eser
a.g.e	: adı geçen eser
a.g.m	: adı geçen makale
AÜHFD	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
Bank. K.	: 5411 S. Bankacılık Kanunu
BATIDER	: Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
BDDK	: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
bkz.	: bakınız
c	: cümle
C	: Cilt
AB	: Avrupa Birliği
HGK	: Hukuk Genel Kurulu
HMK	: Hukuk Muhakemeleri Kanunu
IMF	: Uluslararası Para Fonu
IOSCO	: Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Organizasyonu
İİK.	: İcra İflas Kanunu
Kurul	: BDDK Kurulu
m	: madde
OECD.	: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
POB	: Halka Açık Şirketler Gözetim Kurulu
RG.	: Resmi Gazete
S	: Sayı
s	: sayfa
SPK.	: Sermaye Piyasası Kurumu
TBB	: Türkiye Bankalar Birliği
TBK.	: Türk Borçlar Kanunu
TCK.	: Türk Ceza Kanunu

- TMSE : Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TTK : Türk Ticaret Kanunu
Yarg. HGK : Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
Yarg. HD : Yargıtay Hukuk Dairesi
YKD : Yargıtay Kararlar Dergisi